

MAMA d.o.o.
Dalmatinska 48
81 000 Podgorica

office: +382 20 219 845
fax: +382 20 219 847
www.mama-cg.com

Tara has ideal trails

From the correspondent of "Vijesti"

Ljubljana –After the intensive one-month training in Slovenia, 18-year old Janko Marković from Mojkovac is getting ready to take the final exam in order to receive the international license for the kayaking instructor on white waters.

This is how Mojkovac will get its first kayaking instructor who will start training and organizing local touristic kayaking tours. Course for Janko Marković which was organized by the Kayaking Association of Slovenia was held on several locations, like the one on Soča, SavaBohinjka as well as on the Tacen trail on Sava which is considered one of the most difficult trails in Europe.

Marković who will graduate from high school in Mojkovac this year has been engaged in kayaking for the past several years. It all started with friendship with Slovenian kayaking crew who visited Mojkovac and who inspired Mojkovac youth in including Janko, to try this sport.

He says this insufficiently promoted sport in Montenegro is popular at only a dozen of his fellow citizens who, just as he does, regularly exercise at the Mojkovac kayaking club. Besides the intent to engage in commercial touristic kayaking, Janko is interested in this sport professionally. He already started preparing for the world slalom cup which will be held in Ljubljana in September. Coach at the 'Tacen' Kayaking Club AlešVrabič says this Mojkovac youth has exceptional talent, that he's an excellent student adding that's it's a real shame that he started training so late.

Kayaking has a long tradition in Slovenia; the first competition was organized nearly a hundred years ago, and they organize courses for seven-year old boys. Years of promotion of this sport in Slovenia buried conflicts between kayakers and fishermen who are not thrilled with development of kayaking on Tara either. General Secretary of the Kayaking Association of Slovenia JakobMarušić, excellent connoisseur of Montenegrin rivers, believes Mojkovac may greatly enhance its touristic offer through development of kayaking and rafting. He reminded of the example of Bovac on Soča who lives entirely off of kayaking and rafting tourism whole summer long. As Marušić pointed out, kayaking is generally cheaper than skiing, whole equipment and a kayak cost as much as skiing equipment.

Janko also told us when we spoke to him during his training in Ljubljana that Mojkovac has all prerequisites to become part of the regional kayaking map.

- Tara is accessible to kayakers almost alongside its whole basin; we are training on a 10-kilometer trail. This river is equally attractive for beginner kayakers as well as adrenaline seekers. Right next to Mojkovac, we have fourth and fifth level trails like Tacen on Sava, but also the highest, sixth level – this is the part of Tara known as Đavoljelazi.

Marković did not hide his thrill with river Morača and its white waters. When asked what would happen if authorities submerged it, he answered with his youthful enthusiasm that “it wouldn’t be good”.

UNDP aids kayaking

UNDP Office in Montenegro is helping local touristic organization in development of tourism through affirmation of kayaking. UNDP is one of the organizers of the sports-touristic event “Northern Challenge” which will this year, for the first time, last for two days.

- We expect a record number of teams this year. Several teams from Slovenia, Croatia, Bosnia and Herzegovina and Serbia announced to come this year, which will give the regional character to the event. The goal is to use these few months prior to the Challenge for promotion, so that Mojkovac and the whole north could in the near future count on significant touristic revenue from the kayaking sport – said BorkoVulikić of UNDP.

Vijesti, Društvo, pg. 10 / April 27, 2010

Tara ima idealne staze

Od dopisnika "Vijesti"

Ljubljana - Nakon jednomjese ne intenzivne obuke u Sloveniji, osamnaestogodišnji Janko Markovi iz Mojkovca, priprema se za polaganje ključnog ispita kako bi dobio međunarodno priznatu licencu za kajakaškog instruktora na divljim vodama.

Tako će Mojkovac dobiti prvog kajakaškog instruktora koji će poći sa obukom i organizacijom tamošnjih turističkih kajakaških tura. Kurs za Janka Markovića koji je organizovao Kajakaški savez Slovenije, održan je na više lokacija, poput one na Savi, Savi Bohinjki, kao i na stazi Tacen na Savi koja se smatra jednom od težih staza u Evropi.

Marković koji ove godine završava srednju školu u Mojkovcu, kajakaštvom se bavi posljednjih nekoliko godina. Počeo je poznanstvom sa slovenskim kajakašima koji su boravili u Mojkovcu i koji su mladim Mojkovčanima, među kojima je bio i Janko, ponudili da se sami probaju u tom sportu.

Mladi kajakaš kaže da se ovim sportom, do sada nedovoljno afirmisanim u Crnoj Gori, bavi tek 10-ak njegovih sugrađana koji, kao i on, redovno vježbaju pri mojkovskom kajakaškom klubu. Osim namjere da se kajakaštvom bavi u turističke svrhe, Janka taj sport zanima i profesionalno. Već je počeo sa pripremanjem za svjetsko prvenstvo u slalomu koje se u septembru održava u Ljubljani. Trener Kajakaškog kluba "Tacen" Aleš Vrabić kaže da taj mladi Mojkovčanin ima izvanredan talenat, da odliče u njemu, te da je prava šteta što je tako kasno počeo sa treningom.

U Sloveniji kajakaštvo ima dugu tradiciju, prvo takmičenje je bilo organizovano prije nepunih sto godina, a organizuju kurseve već za sedmogodišnje dječake. Dugogodišnjom promocijom tog sporta u Sloveniji zakopane su i ratne sjekire između kajakaša i ribolovaca koji, ni na Tari ne gledaju sa oduševljenjem na razvoj kajakaštva. Generalni sekretar Kajakaškog saveza Slovenije Jakob Marušič, odličan poznavalac crnogorskih rijeka, smatra da Mojkovac može, baš kroz razvoj kajakaštva i raftinga, i te kako da unaprijedi svoju turističku ponudu. On navodi primjer Bovca na Savi koji ljeti živi isključivo od kajakaškog i rafting turizma. Kako isti je Marušič, kajakaštvo je generalno jeftinije od skijanja, oprema i kajak stanu tek koliko bolja skijaška oprema.

Mojkovac, tako smatra i Janko sa kojim smo razgovarali tokom priprema u Ljubljani ima sve preduslove da se nađe na kajakaškoj karti regiona.

"Tara je pristupačna za kajakaše skoro cijelom njenom dužinom, treniramo na stazi dugoj 10-ak kilometara. Ta rijeka je jako atraktivna za kajakaše po etnike, ali i za one koji su željni adrenalina. U neposrednoj blizini Mojkovca tako imamo dionice težine četvrtog ili petog stepena, poput Tacna na Savi, ali i šestog najvišeg stepena, to je dio Tare poznat pod nazivom Đavolje lazi". Marković ne krije ni oduševljenje Moračom i njenim divljim vodama, no na pitanje šta ako je potope, odgovara s ravnodušnošću: "to ne bi valjalo".

S. PRELEVI

UNDP pomaže kajakaštvu

U razvoju turizma kroz afirmaciju kajakaštva lokalnoj turistima koja organizaciji pomaže kancelarija UNDP, oni su i suorganizatori sportsko-turističke manifestacije "Northern Challenge", koja će ove godine prvi put trajati 2 dana.

"Ove godine očekujemo rekordno veliki broj ekipa. Imamo najavu da će prvi put nekoliko ekipa iz Slovenije, ali i iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Srbije, što će ovoj manifestaciji dati regionalni karakter. Cilj je da ovih nekoliko mjeseci do manifestacije iskoristimo za promociju kako bi Mojkovac, ali Sjever u skorijoj budućnosti mogli značajnije povećati udjelom na turističke prilive od kajakaškog sporta"- ističe Borko Vuliki iz UNDP.

Desni donji ugao (10. strana)

Institucije u svojstvu subjekta:

UNDP, Gradani, Kajakaški savez Slovenije, Kajakaški klub Tacen Ljubljana

Osobe u svojstvu subjekta:

Borko Vuliki, Janko Markovič

Teme:

Ekonomija i privreda » Turizam

Sport

Svijet

POČEO PROGRAM OBUKE DRŽAVNIH SLUŽBENIKA ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE I ORGANIZOVANOG KRIMINALA

Svi čekaju konkretne rezultate

Podgorica - Kašnjenje u usvajanju novog nacionalnog programa borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, neće spriječiti državne organe da nastave sa obukama državnih službenika, a ako se pokaže neophodnim - i sankcionisanjem krivičnih djela korupcije i organizovanog kriminala. U tome će im pomoći i menažeri integriteta, kako će se zvati javni službenici nakon završene obuke, koja je juče počela u Upravi za kadrove. Međutim, njemački ambasador **Peter Plate** podsjetio je polaznike da održavanje seminara nije dovoljno, te da očekuje od njih da u praksi primijene ono što nauče.

A da je borba protiv korupcije ključna za Crnu Goru u godinama koje slijede, istakao je predstavnik Delegacije Evropske komisije u Crnoj Gori **Florian Horner**, koji je ukazao da borba protiv korupcije pomaže da se javni sektor učini efikasnijim, i podiže kvalitet usluga koje se pružaju građanima, a samim tim i pozitivno utiče na kredibilitet cjelokupnog političkog sistema.

On je ohrabrio sve one koji

Nije važno samo zatvaranje "malih riba": Plate, Vujanović i Rajković na otvaranju radionice

iščekuju novu nacionalnu strategiju borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, naglasivši da su već obezbijedena sredstva u iznosu od 700 hiljada eura za podršku njene implementacije.

Direktorica Uprave za kadrove **Svetlana Vuković** je na otvaranju prve od četiri radionice za državne

službenike "Sprečavanje korupcije u državnoj upravi" kazala da Uprava četiri godine sprovodi obuku državnih službenika i namještenika u oblasti borbe protiv korupcije u javnoj upravi.

Vuković je istakla da će obuka pomoći polaznicima da "na vrijeme budu upoznati sa mogućim preventivnim mjerama protiv ko-

rupcije u državnim institucijama". Polaznicima programa će na kraju biti uručeni sertifikati menažera integriteta.

Pomoćnica ministra za evropske integracije **Svetlana Rajković** je kazala da "Crna Gora krupnim koracima kreće ka implementaciji propisa, koji će rezultirati uspostavljanjem procedura,

Plate: Nije važno hapšenje sitnih riba već da se nauče lekcije

Što se sve očekuje od Crne Gore, budućim menadžerima integritete je saopštio njemački ambasador **Peter Plate**, naglasivši da "ono što se računa na putu Crne Gore ka EU nijesu riječi i dokumenta, već pravi, realni napredak i dostignuća na terenu." Ambasador je kazao da nije važno samo održavati seminare i izvijestiti EK o tome, kao ni hapšenje "sitnih riba", broj deklaracija i govora u Briselu i EU, "već da je važno da se nauče određene lekcije, i da se radi i ponaša u skladu sa onim što se nauči."

Ambasador Plate je naveo da Njemačka Crnu Goru podržava na putu ka EU sa određenim sredstvima i ekspertskim znanjem, napominjući da je prošle godine bila najveći donator našoj zemlji. Samo ove sedmice, kako je rekao, u Crnoj Gori se održava pet seminara ili konferencija, čiju organizaciju podržava Njemačka, a da se četiri od njih tiču borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala.

posao završen."

"Od nas se sve više očekuju konkretni rezultati i Crna Gora će nastaviti da se bori protiv korupcije i organizovanog kriminala i trudiće se da u svakom aspektu dostigne standarde i procedure koji se od nje očekuju u procesu pridruživanja EU", kazala je ona.

Bo.RISTOVIĆ

INTELEKTUALNA SVOJINA U CRNOJ GORI SLABO ZAŠTIĆENA

Piraterija i dalje praksa

Podgorica - Na desetu godišnjicu obilježavanja Svjetskog dana intelektualne svojine, Crna Gora se sa nivoom softverske piraterije od 83 odsto, prema posljednjim zvanično dostupnim podacima (2008. godina), i dalje nalazi u kategoriji zemalja visokog rizika.

Zahvaljujući visokom stepenu piraterije, ne samo u Crnoj Gori, već uopšte, pod rizikom su i pozitivni uticaji koje donosi primjena informacionih tehnologija.

- Ta nezakonita praksa koja

- U proteklom periodu ova kancelarija je jako puno saradivala sa Vladom, BSA (Međunarodno udruženje proizvođača softvera) i Američkom privrednom komorom na polju zaštite prava intelektualne svojine. Organizovane su konferencije, okrugli stolovi, te praktične obuke za institucije koje se bave implementacijom propisa koji se tiču zaštite intelektualne svojine. Akcenat je stavljen na zaštitu žiga, ali i prepoznavanje nelegalnog softvera najvećih proizvođača komer-

• Zahvaljujući visokom stepenu piraterije, pod rizikom su i pozitivni uticaji koje donosi primjena informacionih tehnologija.

slabi IT sektor u cijelom svijetu, a tiče se neovlaštenog kopiranja, reprodukcije, prenosa i korišćenja autorskih softvera, predstavlja najznačajnije prijetnje IT industriji, pogotovu softverskoj, u regionu Centralne i Istočne Evrope. Kao cjelina, ta regija je tokom 2008. imala stopu piraterije od 66 odsto - kazali su u crnogorskoj kancelariji Microsofta.

Negativni uticaji softverske piraterije su stvarni i, kako navode u toj kompaniji, utiču kako na cijelu privredu, tako i na cijelo društvo. Akcije usmjerene na suzbijanje piraterije su potrebne svakoj zemlji kako bi se zaštitili socijalni i privredni sistemi, a ne samo IT industrija.

cijanog softvera, među kojima je i Microsoft. Dogovorena je i dalja saradnja na unapređenju propisa u oblasti zaštite intelektualne svojine, ali i implementacije istih - navode u Microsoftu, te dodaju da će, kada je u pitanju licenciranje njihovih proizvoda, nastaviti sa edukacijom svog partnerskog kanala. Takođe, kako bi zaštitio svoje partnere koji rade na adekvatan i legalan način, Microsoft će se u narednom periodu obračati i direktno klijentima sa jasnim instrukcijama kada je riječ o MS softveru i razjašnjenjima o posljedicama nabavke nelegalnog softvera ili nepravilnog licenciranja proizvoda.

D.K.

JANKO MARKOVIĆ USKORO PRVI KAJAKAŠKI INSTRUKTOR U CRNOJ GORI

Tara ima idealne staze

Od dopisnika "Vijesti"

Ljubljana - Nakon jednomesečne intenzivne obuke u Sloveniji, osamnaestogodišnji **Janko Marković** iz Mojkovca, priprema se za polaganje ključnog ispita kako bi dobio međunarodno priznatu licencu za kajakaškog instruktora na divljim vodama.

Tako će Mojkovac dobiti prvog kajakaškog instruktora koji će početi sa obukom i organizacijom tamošnjih turističkih kajak tura. Kurs za Janka Markovića koji je organizovao Kajakaški savez Slovenije, održan je na više lokacija, poput one na Soči, Savi Bohinjki, kao i na stazi Tacen na Savi koja se smatra jednom od težih staza u Evropi.

Marković koji ove godine završava srednju školu u Mojkovcu, kajakaštvom se bavi posljednjih nekoliko godina. Počelo je poznanstvom sa slovenačkim kajakašima koji su boravili u Mojkovcu i koji su

UNDP pomaže kajakaštvu

U razvoju turizma kroz afirmaciju kajakaštva lokalnoj turističkoj organizaciji pomaže kancelarija UNDP, oni su i suorganizatori sportsko-turističke manifestacije "Northern Challenge", koja će ove godine prvi put trajati 2 dana.

"Ove godine očekujemo rekordan broj ekipa. Imamo najavu da će prvi put nekoliko

ekipa iz Slovenije, ali i iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Srbije, što će ovoj manifestaciji dati regionalni karakter. Cilj je da ovih nekoliko mjeseci do manifestacije iskoristimo za promociju kako bi Mojkovac, ali Sjever u skorijoj budućnosti mogli značajnije da računaju na turističke priloge od kajakaškog sporta" - ističe **Borko Vulikić** iz UNDP.

mladim Mojkovčanima, među kojima je bio i Janko, ponudili da se sami oprobaju u tom sportu.

Mladi kajakaš kaže da se ovim sportom, do sada nedovoljno afirmisanim u Crnoj Gori, bavi tek 10-ak njegovih sugrađana koji, kao i on, redovno vježbaju pri mojkovačkom kajakaškom klubu. Osim namjere da se kajakaštvom bavi u turističke svrhe, Janka taj sport zanima i profesionalno. Već je počeo sa pripremama za svjetsko prvenstvo u slalomu koje se u

septembru održava u Ljubljani. Trener Kajakaškog kluba "Tacen" **Aleš Vrabič** kaže da taj mladi Mojkovčanin ima izvanredan talenat, da odlično uči, te da je prava šteta što je tako kasno počeo sa trenin- gom.

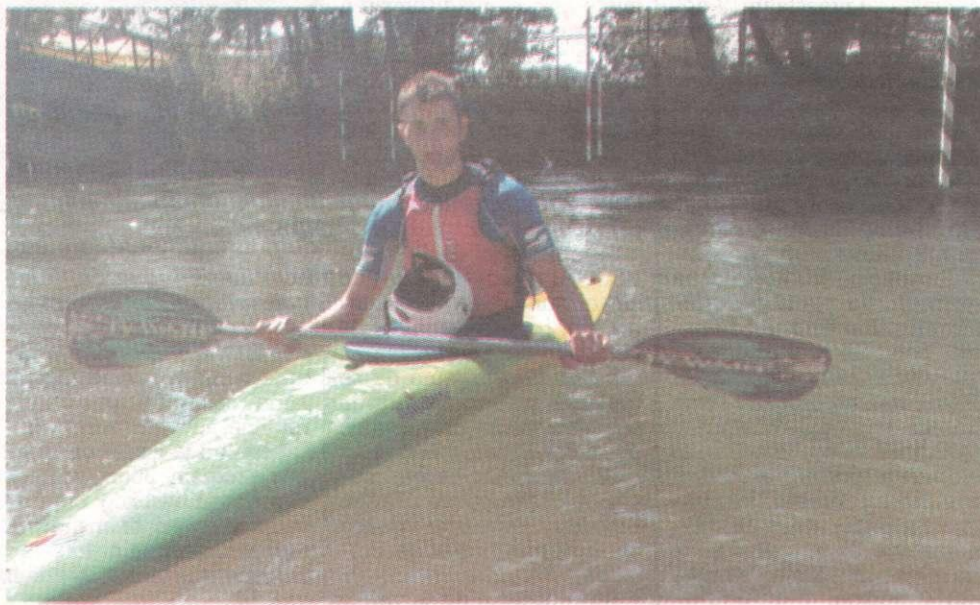
U Sloveniji kajakaštvo ima dugu tradiciju, prvo takmičenje je bilo organizovano prije nepunih sto godina, a organizuju kurseve već za sedmogodišnje dječake. Dugogodišnjom promocijom tog sporta u Sloveniji zakopane su i ratne sjekire između kaja-

kaša i ribolovaca koji, ni na Tari ne gledaju sa oduševljenjem na razvoj kajakaštva. Generalni sekretar Kajakaškog saveza Slovenije **Jakob Marušić**, odličan poznavalac crnogorskih rijeka, smatra da Mojkovac može, baš kroz razvoj kajakaštva i raftinga, i te kako da unaprijedi svoju turističku ponudu. On navodi primjer Bovca na Soči koji ljeti živi isključivo od kajakaškog i rafting turizma. Kako ističe Marušić, kajakaštvo je generalno jeftinije od skijanja, oprema i kajak stanu tek koliko bolja skijaška oprema.

Mojkovac, tako smatra i Janko sa kojim smo razgovarali tokom priprema u Ljubljani ima sve preduslove da se nađe na kajakaškoj karti regiona.

"Tara je pristupačna za kajakaše skoro cijelom njenom dužinom, treniramo na stazi dugoj 10 -ak kilometara. Ta rijeka je jako atraktivna za kajakaše početnike, ali i za one koji su željni adrenalina. U neposrednoj blizini Mojkovca tako imamo dionice težine četvrtog ili petog stepena, poput Tacna na Savi, ali i šestog najvišeg stepena, to je dio Tare poznat pod nazivom Đavolje lazi". Marković ne krije ni oduševljenje Moračom i njenim divljim vodama, no na pitanje šta ako je potope, odgovara s mladačkim entuzijazmom, "to ne bi valjalo".

S. PRELEVIĆ

Staza na Tacenu je jedna od najtežih u Evropi: Janko Marković